

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobce: **Y. M.**, narozený dne x
státní příslušností x
bytem v ČR: x
zastoupený Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.,
sídlem Poděbradská 173/5, 190 00 Praha 9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 5. 2022 č. j. OAM-588/ZA-ZA11-ZA21-2021

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 24. 5. 2022 č. j. OAM-588/ZA-ZA11-ZA21-2021 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí, kterým bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

2. Žalobce v žalobě namítal, že byl v předcházejícím řízení o udělení mezinárodní ochrany jako jeho účastník zkrácen na svých právech, když měl za to, že žalovaný zcela nedostatečně zohlednil jeho politické aktivity, stejně jako nedostatečně zhodnotil, zda byl v zemi původu pronásledován ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Odůvodnění vydaného správního rozhodnutí považoval žalobce za naprosto nedostatečné, přičemž správní orgán v něm uvedl pouze irelevantní argumenty, vůbec neuvedl, zda jednání žalobce byla politickou aktivitou, zda došlo k naplnění objektivních a subjektivních kritérií pronásledování. Neuvedl ani, zda jednání ze strany státních orgánů Běloruska bylo svým obsahem, důvodem a dopady skutečně pronásledováním, či zda žalobce může čelit obdobným problémům v případě návratu do vlasti, pokud by opakoval své politické aktivity. Poukázal na to, že konkrétní argumenty neudělení azylu postrádají jakýkoli reálný podklad ve spise. Správní orgán například uvedl, že žalobce po jím popsanych incidentech již nebyl politicky aktivní v zemi původu a ani v České republice. Žalobce poukázal na to, že toto ovšem není vůbec předmětem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, kterým je pouze zhodnocení incidentů, které se žalobci staly s ohledem na jeho politickou aktivitu, resp. se mohou stát v případě návratu do vlasti. Dle žalobce je navíc zcela logické, že po vstupu do České republiky nebyl politicky aktivní, neboť se účastnil demonstrací v rodné zemi, což nemohl nadále činit, když nebyl na území Běloruské republiky, byť své politické názory proti současnému režimu nadále zastává. Žalobce k tomu nad rámec uvedl, že on i jeho bratr jsou členy protestní skupiny na sociální síti Telegram a dění v zemi původu nadále aktivně sledují.
3. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasil, neboť neshledal, že by v případě žalobce byly naplněny důvody pro udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný odkázal na napadené rozhodnutí, obsah správního spisu a údaje, které žalobce poskytl ke své žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Konstatoval, že po důkladném posouzení dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možné učinit závěr, že ve vlasti vyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod. Po provedeném správním řízení pak správní orgán ani neshledal žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možno dovodit, že by žalobce ve vlasti mohl pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů rasy, pohlaví, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, či že by mu takové pronásledování v případě jeho návratu do Běloruské republiky hrozilo. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
4. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [ust. § 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
5. Při jednání konaném před zdejším soudem dne 31. 1. 2023 zástupce žalobce i žalovaný setrvali na svých právních názorech a procesních stanoviscích.
6. Správní spis obsahuje pro danou věc tyto podstatné dokumenty: žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 11. 8. 2021, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 16. 8. 2021, informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR (dále také „OAMP“) - Vývoj po prezidentských volbách z 9. srpna 2020 ze dne 14. 12. 2020, informace OAMP - Shrnutí krizového vývoje po prezidentských volbách v roce 2020, Vývoj politicko-bezpečnostní situace v roce 2021 a na počátku roku 2022 ze dne 21. 2. 2022, informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 114082-6/2020-

LPTP ze dne 21. 7. 2020, žalobou napadené rozhodnutí č. j. OAM-588/ZA-ZA11-ZA21-2021 ze dne 24. 5. 2022.

7. Soud ze správního spisu zjistil, že dne 11. 8. 2021 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany. Ke své žádosti dne 16. 8. 2021 uvedl, že se narodil ve městě x, je běloruské národnosti, dorozumí se ruským jazykem a vyznává pravoslavné náboženství, je svobodný, bezdětný a ve vlasti naposledy bydlel v Minsku. Do České republiky přicestoval dne x. Důvodem jeho žádosti je skutečnost, že je v Bělorusku pronásledován milicemi.
8. Při pohovoru dne 16. 8. 2021 uvedl, že v souvislosti s vyřizováním dokladů k odjezdu ze země ani při samotném vycestování neměl žádné potíže. O vízum do České republiky požádal v červnu 2021, protože v dubnu 2021 začal s bratrem dostávat telefonáty od příslušníků milice, kteří je začali navštěvovat doma a ptát se na ně sousedů. Chtěli, aby se dostavili na oddělení vyšetřovacího výboru. Osobně se s nimi s bratrem nepotkali, ale sousedé jim řekli, že se jednalo o dva muže, kteří se představili jako důstojník a kapitán. Hledali je celkem třikrát nebo čtyřikrát, a to i v době, kdy již byli na území České republiky. Žalobce se s bratrem odmítl dostavit, protože nikdy neobdržel oficiální předvolání a obával se, že pokud by se tam dostavili, tak by se ztratili nebo by byli odvedeni. Ve vlasti nebyl z ničeho obviněn, po své účasti na mítinku byl dne 11. 8. 2020 zadržen a dne 14. 8. 2020 v ranních hodinách propuštěn. Musel podepsat prohlášení, že se nebude dalších mítinků účastnit, to ale neučinil a do konce listopadu se dále mítinků účastnil. V České republice nepokračoval v práci na základě víza, protože byl zaměstnavatelem podveden. V rámci pohovoru také podrobněji popsal své zadržení při demonstraci v Bělorusku.
9. Soud posoudil předmětnou věc následovně:
 10. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
 11. Podle ust. § 14 zákona o azylu *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
 12. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
 13. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*

14. Za stěžejní aktuální informaci o bezpečnostní situaci v zemi původu žalobce, ke dni vydání napadeného rozhodnutí, z níž žalovaný vycházel, lze považovat informaci ze dne 21. 2. 2022. Z této informace žalovaný citoval v napadeném rozhodnutí pouze několik vět: „*v průběhu první poloviny roku 2021 protestní akce zcela ustaly, poslední menší demonstrace byla hlášena v červnu. Probíhala soudní řízení s organizátory, aktivisty, ale i řadovými účastníky protestů a novináři, kteří protirežimní akce monitorovali. Dle dostupných informací nedochází ke zcela náhodnému pronásledování osob, nýbrž je vždy vázáno na konkrétní projev nesouhlasu s režimem.*“ Obdobně pak žalovaný cituje na str. 4 až 5 a na str. 8 napadeného rozhodnutí pouze několik vět také z informace ze dne 14. 12. 2020: „*čelní představitelé opozice jsou oběti perzekuce ze strany režimu. Představitelé běloruské demokratické opozice poté zůstali aktivní pouze v zahraničí, přičemž se nezměnil jejich základní požadavek na odstoupení Lukašenka a demokratické volby. Podobně jako s předními představiteli demokratické opozice jedná režim také s organizátory stávek a protestů, známými aktivisty či představiteli nezávislých médií. Největší byly demonstrace bezprostředně následující po prezidentské volbě. Za stěžejní lze označit nedělní akce v Minsku, které téměř 3 měsíce probíhaly formou pochodu. Účast na nich dosáhla maxima v polovině září (více než 100 tis. účastníků), od té doby klesala. Přestože režim proti svým oponentům postupuje plošně a masivně, nelze hovořit o náhodném násilí či pronásledování.*“
15. Soud konstatuje, že informace ze dne 21. 2. 2022 obsahuje také další údaje o aktuální situaci v zemi původu žalobce, které lze považovat za důležité v souzené věci. V informaci ze dne 21. 2. 2022 se nad rámec žalovaným citovaných vět hovoří o tom, že „*běloruské úřady v roce 2021 i v době psaní této informace (únor 2022) pokračovaly v důsledném umenšování prostoru pro odpor k režimu v jakékoli podobě [...] Postihováno bylo disentanční jednání zahrnující skutečnou protirežimní práci (politická činnost, organizace protestních akcí, distribuce letáků), ale i objektivně banální jednání – postavení sněhuláka s protirežimními insigniemi, nošení ponožek v protirežimních barvách, tanec na veřejnosti či vyjádření protirežimního názoru na sociálních sítích. Trestní kvalifikace jednotlivých činů nebyla jednotná ani transparentní, jednotliví protestující byli souzeni za různé závažné trestné činy [...] protestující mohli být trestáni také mimosoudně – např. vyloučením ze studia [...] V průběhu roku 2021 probíhala faktická likvidace nezávislých médií a systematické pronásledování jejich zaměstnanců [...] Průběžně dále docházelo k zakazování konkrétních portálů [...] jejich blokování a postihování obyvatelstva za jejich sledování. Souběžně se zákroky proti disentu vláda v průběhu roku přikročila ke zpřísnění související legislativy. Změny zahrnují například rozšíření definice extremismu, zpřísnění podmínek pro registraci nových politických stran a médií, povolení užití ostré střelby proti protestujícím ze strany pořádkových složek nebo přísnější postihy za nepovolené akce.*“
16. Lze tedy shrnout, že ačkoli informace ze dne 21. 2. 2022 na jednom místě hovoří o tom, že nedochází ke zcela náhodnému pronásledování osob, které je vždy vázáno na konkrétní projev nesouhlasu s režimem, zároveň se z této informace podává, že ohrožen je ve své podstatě každý, kdo projeví nesouhlas s běloruským režimem jakýmkoli způsobem. Aby se občané stali předmětem represe režimu, postačí i malicherné příčiny. Obdobně pak vyplývá z informace ze dne 14. 12. 2020, ze které je zřejmé, že po prezidentských volbách v roce 2020 se hlavním nástrojem represe stalo masové a náhodné zatýkání, v případě zadržených aktivistů byly zaznamenány případy mučení a nelidského zacházení v průběhu zadržení, a to bití, svlékání, nucení k setrvání v náročných pozicích, elektrické šoky, sexuální násilí (bod 3.4 Řadoví protestující).
17. V rámci posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování je třeba zkoumat potencialitu pronásledování v budoucnu po případném návratu žadatele o mezinárodní ochranu do země

původu, jedná se tedy o prospektivní rozhodování. Přitom je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že možnost pronásledování musí být reálná, nikoli pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % [srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“) ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, a ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016-87].

18. Skutečnost, že žadatel již byl v minulosti pronásledován nebo vystaven přímým hrozbám pronásledování, je významným ukazatelem odůvodněnosti jeho obav z pronásledování [srov. čl. 4 odst. 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepřacované znění)]. Nejedná se však o jediný možný ukazatel. Existence odůvodněného strachu z pronásledování nemusí být nutně založena jen na vlastní zkušenosti žadatele, relevantní mohou být také zkušenosti jiných osob. V posuzovaném případě je však zřejmé, že žalobce byl zadržen za svou účast na demonstraci, zbit a následně navštěvován příslušníky milice v místě svého bydliště. Argument žalovaného, že žalobce svou účast na demonstracích nedoložil, je zcela nepřipadný, neboť dle soudu žalovaný žádným způsobem tvrzení žalobce nevyvrátil, není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí, a správní orgán musí v pochybnostech shromáždit všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57), nic takového však žalovaný neučinil.
19. Nyní uvedené závěry platí přiměřeně rovněž pro posuzování důvodnosti obav z vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, které má také prospektivní povahu a nelze se u něj omezovat pouze na vlastní zkušenosti žadatele. Při hodnocení, zda žadateli hrozí vážná újma, se používá odlišný test, a to test tzv. reálného nebezpečí, který představuje přísnější standard než test přiměřené pravděpodobnosti, který je užíván při posuzování odůvodněnosti strachu z pronásledování. Reálným nebezpečím je nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situací žadatele dojde k nežádoucímu následku, takže žadatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82).
20. Z konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu dále vyplývá, že pokud lze předpokládat, že v zemi původu žadatele o azyl byla porušena základní lidská práva a svobody žadatele nebo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., porušena mohla být, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele (srov. např. rozsudky NSS ze dne 28. 11. 2018, č. j. 9 Azs 133/2018-93, bod 42, a ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70, bod 47).
21. Občané Běloruska po prezidentských volbách v roce 2020 masivně protestovali proti výsledkům prezidentských voleb, na což stát reagoval tvrdou represí, kterou provázelo intenzivní porušování lidských práv a svobod protestujících. Ohrožen je v podstatě každý, kdo projeví nesouhlas s Lukašenkovým režimem. Tyto skutečnosti detailně zachycují zprávy o zemi původu žalobce. Sám žalovaný v napadeném rozhodnutí popisuje politickou činnost žalobce v podobě účasti na demonstracích, kontaktů s lokální policií ve formě předvedení a zadržení na stanici a návštěv milice v místě jeho bydliště. Žalobce uvedl také, že ho milice

hledala i v době, kdy již pobýval s bratrem v České republice. Nutno podotknout, že hodnověrnost těchto sdělení žalobce nebyla žalovaným zpochybněna. Žalobcem uváděné skutečnosti o jím vyjadřovaných postojích v minulosti neztrácejí relevanci především s ohledem na to, že i po zadržení se dále účastnil demonstrací a jak uvedl až v žalobě, tak je členem protestní skupiny v aplikaci Telegram.

22. Nelze bagatelizovat hrozbu pronásledování či vážné újmy v případě návratu žalobce do vlasti. Žalovaný se dopustil logické chyby, pokud v zásadě pouze na základě toho, že se žalobci podařilo vycestovat, cestoval za účelem zaměstnání a nepožádal o udělení mezinárodní ochrany okamžitě po příjezdu, usoudil na nedůvodnost obav žalobce z pronásledování či vážné újmy v souvislosti s aktuální situací v Bělorusku, kterou se snažil ve vztahu k žalobci bagatelizovat selektivním hodnocením aktuálních zpráv o zemi původu žalobce. Otázku, zda by se žalobce mohl stát obětí represe běloruských státních orgánů po návratu do své vlasti, žalovaný v důsledku toho posoudil nedostatečně.
23. Na jiném místě (bod 4 Aktuální situace a ohrožené skupiny) informace ze dne ze dne 21. 2. 2022 sice uvádí, že nelze hovořit o náhodném násilí či pronásledování. Za ohrožené skupiny ovšem označuje vedle čelních představitelů opozice a vůdčích organizátorů protestů či novinářů také řadové účastníky demonstrací bez ohledu na pohlaví, věk nebo sociální skupinu, pokud byli zadrženi při protestování nebo v souvislosti s ním. Aby se občané stali předmětem represe režimu, stačí i malicherné příčiny, jako například nošení konkrétních insignií nebo symbolů. Je tedy naprosto zřejmé, že žalobce patří mezi skupinu výrazně ohroženou pronásledováním.
24. Soud je toho názoru, že v dané situaci nelze klást k tíži žalobce skutečnost, že původně vycestoval z Běloruska především za účelem získání zaměstnání. Zejména pokud žalobce tuto skutečnost otevřeně přiznává. Žalovaný však na původní důvod vycestování žalobce (zajištění zaměstnání) opakovaně poukazuje, což ilustruje nesprávný a selektivní přístup žalovaného k posouzení azylové žádosti žalobce.
25. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí též nedostatečně zabýval otázkou, zda by v případě žalobce byl dán rozpor jeho vycestování s mezinárodními závazky České republiky, když se žalovaný v napadeném rozhodnutí omezil na pouhé konstatování, že případné vycestování žalobce po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem nepředstavuje rozpor s mezinárodními závazky České republiky a hodnocení skutečnosti, že na území České republiky v současné době žije i bratr žalobce. O rozpor s mezinárodními závazky, odůvodňující poskytnutí doplňkové ochrany, se obecně může jednat především tehdy, pokud by cizinci byl v případě jeho vycestování znemožněn jeho rodinný, případně soukromý život, v zemi původu a došlo by tak k flagrantnímu porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jako další příklady takového rozporu s mezinárodními závazky lze uvést zásadní rozpor s čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, např. v případě uložení dlouholetého trestu odnětí svobody in absentia v zemi původu cizince, hrozící porušení čl. 4 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, tedy zákazu otroctví a nevolnictví, či porušení Úmluvy o právech dítěte. Konečně se může jednat také o situaci, která by mohla s ohledem na skutečnosti uváděné žalobcem být v případě žalobce zejména relevantní, spočívající v tom, že by život cizince či jeho osobní svoboda v případě jeho návratu do země původu byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě, či politického přesvědčení ve smyslu čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (k tomu srov. např. rozsudky NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71, ze dne 25. 2. 2022, č. j. 5 Azs

82/2020-64, a též KOSAŘ, David a kol. Zákon o azylu. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2009, 736 s.).

26. Jeví se vhodné poznamenat, že ani ve vztahu k období před prezidentskými volbami v roce 2020 Nejvyšší správní soud nehodnotil situaci v Bělorusku jako příznivou, naopak konstatoval, že ze zpráv o situaci v Bělorusku z roku 2019 vyplývá, že se situace od roku 2013 nijak zásadně nezměnila. Shrnul závěry vyplývající z tehdy aktuálních zpráv a konstatoval, že v Bělorusku dochází ze strany státu k mučení, svévolnému zatýkání a věznění, bití zadržovaných osob, svévolnému či nezákonnému zasahování do soukromí, neopodstatněnému omezování svobody projevu, tisku a internetu včetně cenzury, blokování webových stránek. Činitelé na všech úrovních fungovali beztrestně a nepodnikali kroky ke stíhání či potrestání úředníků ve vládě či bezpečnostních složkách, kteří se dopustili porušení lidských práv. Případné stížnosti ohledně zákonnosti uvěznění jsou často zastavovány a ignorovány. Konstatoval také, že pokud byla určitá osoba před opuštěním země v hledáčku milice, budou se o ni tyto instituce zajímat i po jejím návratu do země po delším pobytu v zahraničí (srov. rozsudek NSS ze dne 27. 5. 2021, č. j. 8 Azs 254/2020-80).
27. Zdejší soud má za to, že zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný vycházel, hovoří spíše o masovém a náhodném zatýkání, které provázalo protesty. Vyplývá z nich, že kterýkoli občan Běloruska se může stát terčem represe státních orgánů, aniž by dříve musel být výrazně politicky angažovaný a aniž by mu byl k dispozici účinný prostředek ochrany před takovou represí. Zprávy o zemi původu, z nichž žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel, tedy spíše podporují závěr o důvodnosti obav žalobce z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu či hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu při návratu do Běloruska. Dané závěry ve spojení se závěry, ke kterým dospěl Nejvyšší správní soud ve své judikatuře, dle zdejšího soudu potvrzují oprávněnost obav žalobce, který se jako řadový občan účastnil demonstrací v Bělorusku, byl za svou účast zadržen, bit a následně hledán milicí, jeho obava, že se o něj budou státní instituce zajímat i po návratu do země původu je tedy zcela oprávněná.
28. Lze tak uzavřít, že odůvodnění napadeného rozhodnutí postrádá objektivní hodnocení aktuálních zpráv o zemi původu žalobce a s tím související dostatečné posouzení otázky, zda by se žalobce mohl stát obětí represe státních orgánů Běloruska po návratu do své vlasti. Z aktuálních zpráv o zemi původu žalobce se podává, že obětí represe státních orgánů může být kdokoli vyjadřující nesouhlas s vládnoucím režimem nebo podporu opozičnímu hnutí jakýmkoli způsobem. Ve světle těchto skutečností neobstojí závěr žalovaného, že žalobci by po návratu do Běloruska nehrozilo pronásledování ani vážná újma, neboť vycestoval bez problémů, vycestoval za účelem zaměstnání a nepožádal o mezinárodní ochranu bezprostředně po svém příjezdu na území. Žalovaný se též nedostatečně zabýval otázkou, zda by vycestování žalobce bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, kdy hodnotil pouze skutečnost, že žalobce má v České republice bratra, také žadatele o udělení mezinárodní ochrany. Na žalovaném bude, aby v dalším řízení důkladněji posoudil, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu nebo pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu v souladu s právním názorem v tomto rozsudku vysloveným. Žalovaný bude při svém novém rozhodování reflektovat aktuální situaci v zemi původu žalobce. Žalovaný by měl rovněž posoudit možné dopady nynějšího válečného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou na situaci v Bělorusku a na případ žalobce.
29. Pro úplnost pak soud uvádí, že nepřistoupil z vlastní iniciativy k doplnění dokazování o aktuální zprávy o zemi původu žalobce. Ačkoli čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského

parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“) stanoví povinnost soudu provést úplné a ex nunc posouzení jak skutkové, tak právní stránky věci, samotná směrnice vychází z toho, že primárně by posouzení žádosti o mezinárodní ochranu mělo náležet správnímu orgánu, který je k tomu technicky i personálně vybaven (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, č. j. 10 Azs 194/2015-32, bod 24). České správní soudy se navíc nacházejí v obtížné pozici způsobené tím, že český zákonodárce čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice neimplementoval do vnitrostátního práva. Nedošlo tedy ani k přijetí žádných návazných opatření, které by správní soudy náležitě vybavily k tomu, aby byly plnohodnotně schopny takový přezkum provádět. Správní soudy jsou tak schopny do jisté míry doplňovat dokazování a zohlednit některé nové skutečnosti, nejsou ale schopny zcela nahradit činnost správního orgánu.

30. S ohledem na vše shora uvedené nezbylo soudu než žalobou napadené rozhodnutí podle ust. § 78 odst. 1 s. ř. s. zrušit. V souladu s ust. § 78 odst. 4 s. ř. s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je správní orgán vázán právním názorem vysloveným soudem (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
31. Žalobce měl ve věci úspěch, náleží mu proto náhrada nákladů řízení dle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Žalobce byl v řízení o žalobě zastoupen Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s., jejímž předmětem činnosti je právní pomoc cizincům. Žalobce ostatně ani netvrdil, že by mu v této souvislosti vznikly náklady řízení (srov. též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2017 č. j. 4 Azs 227/2015-58, odst. [26]). Od soudního poplatku pak byl žalobce osvobozen ze zákona [srov. § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích]. Žalovaný ve věci úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení tak nemá. Z uvedených důvodů soud ve druhém výroku žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

JUDr. Marcela Rousková v.r.
samosoudkyně